

Фінансовий та податковий облік у SAP S/4HANA: розбір типових бар'єрів та застережень

Розбір від SAP-консультантів De7 Partner для CFO, CEO та головних бухгалтерів: як відрізнити об'єктивні ризики міграції від стереотипів та остраху перед суворими регламентами SAP

Чому опір фінансової команди – це частий бар'єр при виборі SAP?

Коли бізнес переростає локальне ПЗ та шукає сучасну зрілу ERP-систему, керівництво часто розглядає SAP S/4HANA як цільове рішення. Проте поряд із технічними викликами та оцінкою бюджету, суттєвим чинником стають внутрішні побоювання та упередження фінансової команди.

Фінансовий директор переймається втратою оперативності та затримкою управлінської звітності для Board/CEO, а Головний бухгалтер – негнучкістю процесів, складним інтерфейсом та ризиками при обліку ПДВ (формування податкового кредиту, звірка з ЄРПН та автоматичне вивантаження накладних у М.Е.Дос). Більшість із цих страхів базуються на «байках ринку» або неактуальних стереотипах щодо старих версій системи.

У цьому матеріалі ми зібрали **8 поширених упереджень щодо фінансового та податкового обліків у SAP S/4HANA** та розібрали їх крізь призму операційної сутності для бухгалтерії та підсумкового бізнес-ефекту для фінансового керівника.

УПЕРЕДЖЕННЯ 1:

SAP не створений для українського обліку та «не дружить» з локальними стандартами

НАСПРАВДІ:

SAP S/4HANA має офіційну локалізацію (Ukrainian Localization). Система з коробки підтримує первинні документи українською мовою, специфіку розрахунку ПДВ, створює XML-файли для вивантаження в М.Е.Doc/SOTA та дає змогу вести облік за НП(С)БО паралельно з МСФЗ.

Питання не в «здатності SAP», а в тому, наскільки конкретна локальна вимога покривається стандартною локалізацією, налаштуваннями чи розширеннями. SAP прямо передбачає всі три підходи: **стандартна локалізація (Standard Localization), версія клієнта (для унікальних внутрішніх вимог) та можливості розширення (Extensions).**

В результаті компанія отримує юридично захищений облік без ризику штрафів від ДПС та без потреби купувати й «допильовати» стороннє ПЗ під українські норми.

Українська офіційна локалізація

SAP S/4HANA з коробки підтримує НП(С)БО, розрахунок ПДВ та XML-вивантаження для М.Е.Doc/SOTA

УПЕРЕДЖЕННЯ 2:

У SAP немає звичної кореспонденції рахунків, і все треба зводити вручну

НАСПРАВДІ:

Кореспонденція рахунків у SAP ERP нікуди не зникає – зберігається головний принцип подвійного запису: кожна господарська операція має своє відображення за дебетом і кредитом.

Відмінність лише в тому, що бухгалтер не повинен щоразу самостійно визначати рахунки для кожної типової операції.

У системі заздалегідь один раз налаштовується логіка визначення рахунків (**Account Offsetting Determination**). Під час надходження товарів, оплати постачальнику, нарахування витрат чи відображення податків SAP автоматично формує відповідні записи.

Бухгалтер не втрачає кореспонденцію – він переносить її з ручної щоденної рутини на рівень системних налаштувань.

В результаті – менше ручних проводок, мінімізація ризику помилок через людський фактор і повний контроль над тим, чому конкретна операція потрапила на той чи інший рахунок. SAP FI не замінює бухгалтерську логіку – він її автоматизує.

УПЕРЕДЖЕННЯ 3:

Під час переходу на SAP бухгалтерія «зупиниться на місяць»

НАСПРАВДІ:

Грамотно організований перехід планується так, щоб основні бізнес-процеси продовжували працювати, а перенесення даних і поступовий запуск процесів у новій системі відбувалися паралельно.

До моменту запуску команда впровадження заздалегідь готує довідники, налаштовує облікову модель, перевіряє інтеграції, переносить необхідні залишки та проводить тестові операції. Також виконуються контрольні звірки, щоб переконатися, що дані в SAP відповідають обліку в попередній системі. Тож у день переходу бухгалтер не починає «вчитися вести облік з нуля». Основні сценарії вже налаштовані та протестовані, а користувачі розуміють, як виконувати свої щоденні операції в новій системі. Так, перехід потребує підготовки та адаптаційного періоду. Проте місяць простою, якщо він в когось мав місце, – це не обов'язкова частина впровадження, а наслідок недоліків планування.

Правильний підхід – це кероване переведення обліку з чіткими контрольними точками та перевіркою результатів на кожному етапі.

УПЕРЕДЖЕННЯ 4:

Неможливо вести облік відповідно до різних принципів та локальних вимог законодавства в єдиній SAP-системі

НАСПРАВДІ:

SAP S/4HANA дозволяє підтримувати різні принципи обліку в межах єдиної ERP-системи. Для цього використовуються два підходи: **паралельні книги (Ledger Approach)** або **окремі рахунки (Accounts Approach)**. Команда De7 також часто використовує гнучкі можливості паралельних валют для одночасного ведення локального (в локальній валюті) та групового (в груповій валюті) обліків.

Паралельні книги дозволяють одночасно вести облік за різними принципами (наприклад, МСФЗ та НП(С)БО). Кожен регістр може мати власні правила оцінки, періоди та коригування, що дає змогу формувати окрему звітність без дублювання первинного введення даних. При підході з окремими рахунками відмінності відображаються через відповідні рахунки та налаштування звітності.

Єдине джерело правди

Паралельні книги (Ledger Approach) дозволяють одночасно вести облік за НП(С)БО та МСФЗ в єдиній ERP-системі

Система стає «єдиним джерелом правди», одночасно забезпечуючи локальну звітність для ДПС та консолідовану звітність за МСФЗ для аудиторів чи інвесторів без операційного хаосу.

Контекст для керівника: звідки насправді виникає опір?

Застереження щодо «негнучкості» SAP найчастіше виникають через фундаментальну зміну логіки обліку.

У локальних системах підсумкова якість звітності часто забезпечується за рахунок ручних коригувань, проведення «заднім числом» та точкових виправлень під час закриття періоду. SAP S/4HANA унеможливорює таку модель: вона вимагає виконання правил у момент здійснення операції – чи то в закупівлях, чи в продажах, чи на складі.

Для бухгалтерії це означає зміну звичних операційних сценаріїв, а для фінансового директора та власника – перехід від «ручного зведення даних» до гарантованої цілісності та прозорості фінансового результату.

УПЕРЕДЖЕННЯ 5:

Банківські виписки в SAP потрібно обробляти вручну – автоматичне рознесення та погашення платежів неможливе

НАСПРАВДІ:

SAP підтримує автоматичне завантаження та обробку електронних банківських виписок у стандартних форматах (**SWIFT, Multicash тощо**) та інтеграцію з Клієнт-Банками.

Після імпорту система визначає тип операції, аналізує призначення платежу та за налаштованими правилами автоматично визначає відповідні рахунки й відкриті позиції. Залежно від налаштувань S/4HANA може повністю автоматично провести банківську операцію та погасити заборгованість клієнта чи постачальника. Файли надходять із банківської системи, обробляються та автоматично сортуються на успішно або помилково оброблені.

В результаті прискорюється цикл Cash Application, оперативне формування звіту про рух грошових коштів (Cash Flow) та суттєве зменшення трудомісткості рутинних казначейських функцій.

УПЕРЕДЖЕННЯ 6:

У SAP все заблоковано: якщо треба провести операцію минулою датою – система цього зробити не дасть і облік зупиниться

НАСПРАВДІ:

У SAP використовується чітке управління періодами (Posting Periods). Закритий період захищає від довільних змін, але система має прозорі інструменти для коригувань поточним періодом або відкриття спеціальних періодів для аудиторських проводок.

УПЕРЕДЖЕННЯ 7:

Складність системи SAP підвищує ризик помилок бухгалтера під час створення та проведення бухгалтерських документів

НАСПРАВДІ:

SAP дозволяє мінімізувати кількість помилок за допомогою архітектурних контролів. У системі налаштовується обов'язковість полів, допустимі значення та залежності між ними, тому проведення некоректного документа блокується на системному рівні. Для типових операцій використовуються шаблони, а доступ розмежовується за ролями. А операції продажів, складські та виробничі операції проводяться до обліку автоматично як результат операцій у інших відділах.

Після проведення критичні дані не можуть бути довільно змінені – для їх виправлення використовуються суворі бухгалтерські **процедури сторнування та повторного проведення**. При цьому система фіксує, хто і коли вносив зміни, забезпечуючи повну прозорість.

В результаті компанія отримує надійний внутрішній контроль, захист від людської халатності чи зловживань і наявність прозорого аудит-сліду (Audit Trail) для внутрішніх та зовнішніх перевірок.

УПЕРЕДЖЕННЯ 8:**SAP не формує декларацію з ПДВ****НАСПРАВДІ:**

SAP забезпечує повний цикл обліку ПДВ відповідно до вимог українського податкового законодавства. Система збирає дані з господарських операцій, розраховує ПДВ, формує необхідні регістри та на їх основі – показники податкової звітності.

Налаштування системи відповідно до вимог ПКУ, коректна поточна робота з вхідними/вихідними податковими документами (ПН/РК) та створення відповідних кодів податку (Tax Codes) дозволяє повністю автоматично формувати Декларацію. Також можливе створення уточнюючої декларації та вивантаження готових xml-файлів для їх подальшої відправки в ДПІ через сервіси звітності (M.E.Doc/SOTA).

Це забезпечує надійне прийняття податкового кредиту шляхом автоматизації одного з найскладніших податкових процесів в Україні: мінімізує вплив людського фактору, обумовлює системний контроль над процесом, а отже нівелює ризик штрафних санкцій через розбіжності.

Для максимальної зручності та швидкості, команда De7 Partner має ряд напрацьованих власних рішень по ПДВ, зокрема продукт по автоматичному аналізу даних з метою формування Додатку 2 до Декларації з ПДВ та звіту про Інформацію щодо фактичної оплати постачальникам, яку враховано при розрахунку заявленого бюджетного відшкодування.

**Повний
цикл обліку ПДВ**

Автоматизоване формування Декларації, Додатку 2 та вивантаження ПН/РК без ризику штрафів від ДПС

Висновок: що насправді купує бізнес?

Бухгалтерія рідко буває в захваті від SAP, і очікувати ентузіазму від відповідної команди клієнта під час переходу на нову ERP систему – ілюзія. Після гнучких локальних систем SAP здається суворим і неповоротким корсетом, адже він позбавляє можливості «виправляти помилки на ходу».

Проте для CFO та CEO перехід на SAP S/4HANA – це свідомий вибір:

- ✔ Заміна «ручного управління» на системний алгоритм.
- ✔ Гарантія цілісності даних, які неможливо підправити заднім числом без відома керівництва.
- ✔ Зменшення залежності від конкретних людей, оскільки правила обліку закладені в систему, а не зберігаються в голові окремого фахівця.

Опір фінансової команди долається не переконанням у тому, що «все буде легко», а чітким навчанням, переглядом посадових інструкцій та формуванням нових регламентів роботи ще до моменту запуску системи.

**Обирайте сучасні рішення,
а не застарілі стереотипи!**

Впроваджуйте **SAP ERP**, використовуючи комплексну експертизу команди **De7 Partner**.